

Užimtumo tarnyba: užsitęsęs karas keičia ukrainiečių planus dėl ateities Lietuvoje

Kasmet užsieniečių srautai Lietuvoje didėja. Ryškėja integracijos iššūkiai ir barjerai, kurie trukdo jiems įsidarbinti. Vienas jų – lietuvių kalbos nemokėjimas. Šią problemą dar labiau išryškino į šalies darbo rinką gausiai įsiliejusių ukrainiečių patiriami sunkumai. Kokias turime sudaryti galimybes svetimšaliams mokytis valstybinės kalbos? Kaip padėti jiems sparčiau integruotis į visuomenę?

Užimtumo tarnyba į apskritojo stalo diskusiją „Kalbiniai barjerai užsieniečių integracijos į darbo rinką procese“ pakvietė valstybinių institucijų, socialinių partnerių ir darbdavių atstovus pasidalinti gerosiomis praktikomis, išvalgomis, sprendimais, kurie padėtų paspartinti užsieniečių įsiliejimą į darbo rinką.

„Pirmą kartą inicijavome tokią diskusiją tikslingai siekdami išsiaiškinti, kaip padėti užsieniečiams mokytis lietuvių kalbos ir sukurti aiškesnę sistemą. Užsieniečiui, mokančiam lietuviškai, daug lengviau įsidarbinti pagal kvalifikaciją“, – pabrėžė Užimtumo tarnybos direktoriaus pavaduotoja Giedrė Sinkevičė.

Šiuo metu šalyje dirba per 140 tūkst. užsieniečių, iš jų – 45 tūkst. ukrainiečių, tačiau vis dar trūksta sprendimų dėl efektyvaus lietuvių kalbos mokymosi ir tokių paslaugų prieinamumo.

Visi diskusijos dalyviai pritarė, kad kalbinių barjerų problema – valstybės politikos formavimo klausimas. Konstatuota, jog priemonių yra, tačiau susiduriama su didele motyvacijos mokytis stoka. Tiesa, 2023 metai rodo, kad motyvacija ir noras integruotis tiek į visuomeninį gyvenimą, tiek į darbo rinką, auga.

Užimtumo tarnybos duomenimis, lietuvių kalbos mokymo programose šiais metais dalyvavo daugiau nei 3 tūkst. užsieniečių, kai tuo tarpu 2022 m. besimokančių buvo tik 100 asmenų.

„Neapibrėžtumo ir laikinumo jausmas 2022-aisiais stabdė atvykusių Ukrainos piliečių motyvaciją dėti didesnes pastangas į ilgalaikę integraciją Lietuvoje, nes visų atvykusiųjų tikslas buvo vienas – laikinoji apsauga ir noras kuo greičiau grįžti namo. Tačiau užsitęsęs karas bei nežinomybė dėl jo baigties pakeitė požiūrį, ir ukrainiečiai vis dažniau ieško mokymosi ar darbo pagal turimas kvalifikacijas galimybių“, – sakė G. Sinkevičė.

Diskusijų metu pastebėta, kad pakankamai sudėtinga mokytis lietuvių kalbos pereinant iš vieno lygio į kitą, trūksta mokytojų, ir kalbos barjeras trukdo dirbantiems siekti aukštos kvalifikacijos pozicijų. Pateiktos Caritas, Pabėgėlių priėmimo centro, Raudonojo Kryžiaus patirtys rodo nuotolinio ir individualaus mokymosi poreikį – pavyzdžiui, daugelis ukrainiečių dirba ir neturi galimybės darbo metu mokytis.

Užimtumo tarnyba: užsitęsęs karas keičia ukrainiečių planus dėl ateities Lietuvoje

Pokalbio dalyviai pateikė pasiūlymus, kurie bus perduoti Vyriausybės užsieniečių integracijos grupės nariams. Vienas jų – sudaryti nenutrūkstamo lietuvių kalbos mokymosi galimybę, kai asmuo, baigęs A1-A2 lygius galėtų nepertraukiamai keliauti mokytis į aukštesnius.

Darbdavių atstovai pabrėžė, kad norintiems mokytis turi būti siūlomi alternatyvūs mokymosi būdai. Darbas turi eiti lygiagrečiai su kalbos mokymusi ir taikyti progresyvias mokymosi priemones (kalbų mokymosi programėles, nuotolinius kursus ir pan.), kad patys užsieniečiai galėtų pasirinkti mokymosi formą, laiką bei kursų lygį.

Informacijos pasiekiamumui užsieniečiams didinti siūloma jau veikiančiose platformose „Mokymosi visą gyvenimą“ ar „Renkuosi Lietuvą“ tobulinti ir pritaikyti skelbiant vieno langelio principu duomenis apie lietuvių kalbos kursus ir kt. Taip pat kalbos mokymąsi susieti su gyvenamąja aplinka, aktyviau skatinti kultūrinę užsieniečių įtrauktį pasitelkiant vietines iniciatyvas ir bendruomenių renginius – tai padėtų jiems greičiau išmokti lietuvių kalbą ir integruotis į visuomenę.

Apskrito stalo svečias – venesuelietis Wilfredo Jose Gozzo Gonzalezas, šiuo metu dirbantis inžinieriumi tarptautinėje įmonėje, papasakojo savo patirtį, kaip jam sekasi gyventi ir dirbti Lietuvoje. Vieną pagrindinių problemų jis įvardijo sudėtingą lietuvių kalbos mokymosi procesą. Ispaniškai ar kitomis, ne anglų kalba kalbantiems užsieniečiams, žodžius reikia versti į kelias kalbas, kad suprastų jų reikšmę. Taip pat Wilfredo pastebėjo, kad lietuviai yra svetingi ir kultūringi – geriau patys prisitaikys prie svečio kalbos nei stengsis mokytis lietuviškai.

Jau 8 metus gyvenantis ir puikiai lietuviškai kalbantis ukrainietis Petro Pyrahovas iš Tarptautinės Ukrainos mokyklos Lietuvoje pristatė išvalgas, ką, jo manymu, reikėtų tobulinti kalbos mokymo procese.

Rytų Europos studijų centro tyrimas apie migrantų iš Ukrainos integraciją atskleidė, kad net 76 proc. apklaustųjų neplanuoja palikti Lietuvos, 64 proc. ateityje siektų Lietuvos pilietybės. 45,9 proc. ukrainiečių prie klausimo apie tai, kokios pagalbos labiausiai reikia būnant Lietuvoje, nurodė – lietuvių kalbos pamokų.

Užimtumo tarnyba: užsitęsęs karas keičia ukrainiečių planus dėl
ateities Lietuvoje

